

[Christiani.]

forfærdelig meget daarligere, hvis man gjorde det, og det vilde dog være forfærdelig rart for dem, der stadig beholdt Arbejde.

Vi er altsaa nu, som det vil fremgaa af de Tal, jeg læste op før, paa et Lønniveau, der ligger ca. 130 pCt. over Før-Krigens, samtidig med at vore Eksportvarer koster væsentlig mindre og Levnedsmidler til Dels ogsaa mindre end før Krigen. Da vore Indtægter saaledes ikke realiter, i hvert Fald ikke pr. Enhed, er steget væsentligt og undertiden er faldet i Forhold til, hvad de var før Krigen, er det vanskeligt at forstaa, hvorledes en saa vigtig Faktor som Lønnen skulde kunne opretholdes paa det Niveau, hvorpaa den nu er.

Hvis vi tænker tilbage til Tiden før Krigen, tror jeg, man den Gang vilde være blevet ganske overordentlig forundret, hvis nogen pludselig i en eller anden given Situation havde sagt, at nu var Lønnen 50 Ø.; men der var ikke noget i Vejen for, at den kunde blive 60 Ø. En saadan Stigning paa 20 pCt. vilde man have fundet det ganske umuligt at tage, og der var ikke nogen, som kunde tænkes fra nogen Side at fremsætte Krav derom. Men nu mener man altsaa, at man kan opretholde en Stigning paa 130 pCt.

Jeg tror ikke, det er muligt, hvis man skal tænke paa at faa alle de mange, der nu ikke har Arbejde, eller i hvert Fald en stor Del af dem, beskæftiget, og derfor var det, jeg sagde og har sagt det igennem de sidste Aar, hvori Krisen — desværre — kun har været alt for tydelig, at jeg tror ikke, der er nogen anden Vej at gaa end denne *à jour*-Føring af Lønnen.

Men jeg har ingenlunde sagt, at det var det eneste, der skulde gøres. Den højtærede Statsminister sagde til mig: ja, lad de andre begynde, saa vil vi vist ikke være uvillige til ogsaa at bidrage vor Del til Løsningen af denne Krise efter de Linier, der her er talt om. Men jeg sagde jo netop, at jeg i høj Grad paaskønner de Bestræbelser, der allerede har fundet Sted for at nedsætte Renten, og jeg sagde, at en Kapitalist, som lever af sine Renter, ikke paa det nuværende Tidspunkt, da Priserne er sunket saa meget, som de er, kan forlange at faa den samme Rente for derfor at kunne købe en væsentlig større Mængde Varer som for Aar siden. Han maa tage en Nedgang i3a Renten sammen med andre, der maa tage en Nedgang i Lønnen, og sammen med de offentlige Budgetter, der maa tage en Nedgang i de Midler, der er til Raadighed for dem.

Dette er det væsentlige af, hvad jeg har

at sige til det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen angaaende selve dette store Lønsspørgsmaal, og derefter vil jeg gerne have Lov at rette et Par Bemærkninger til den højtærede Undervisningsminister.

Jeg vil gerne takke for Ministerens Imødegaaelse og Besvarelse af de Bemærkninger, jeg havde Lejlighed til at fremsætte. Der er forskellige Spørgsmaal, som jeg gerne vilde sætte i Spidsen. Jeg kan ikke og har ikke ønsket at gaa i Detailler, som jeg ogsaa sagde forleden Dag; Finanslovens første Behandling er jo det Sted og den Tid, hvor Tingets Medlemmer har Lejlighed til at fremsætte Forslag og rette Forespørgsler til de høje Ministre, men vi har haft saa umaadelig lidt Tid, idet denne Finanslovbehandling er blevet jaget saa stærkt igennem, saa vi har ikke kunnet gøre alle de Undersøgelser, som vi ellers vilde have gjort, og derfor har jeg ikke ønsket at gaa i Detailler. Men det forandrer ikke mit Syn paa Hovedsagen, og ved de forskellige Henvendelser, der i de sidste Dage er kommet til mig, har jeg ogsaa faaet bekræftet, at mit Syn paa Sagen deles af overordentlig mange.

Det, jeg først og fremmest sagde, og det vil jeg gerne fastholde, er, at det offentlige Overtagelse af Skolerne har medført en betydelig Bekostning. Dertil sagde den højtærede Undervisningsminister, at vi var nødt til at overtage dem, for de kunde slet ikke klare sig. Ja, der havde jo været den Vej til, at de kunde klare sig, at man havde givet dem noget mere Understøttelse. I saa Tilfælde havde det været muligt at opretholde en større Mængde Privatskoler, og det vilde absolut have været en økonomisk Foranstaltning for Staten, thi at Skolerne gaar helt over til det offentlige, betyder jo uden videre, at hele Omkostningen ved deres Drift overtages af det offentlige.

Det, jeg nu gerne vilde gaa ind for, er, at de Privatskoler, som vedblivende bestaar, tillige med de private Seminarier faar en saa taalelig Tilværelse som muligt, og jeg vil henstille, at de ikke ensidigt bliver Genstand for Nedskaering. Skal de i en vanskelig Tid afgive noget af deres Indtægter, fordi man af budgetmæssige Grunde ikke har Raad til at give disse Bidrag, maa jeg dog henstille, at de offentlige Skolers Budgetter bliver nedskaaret i det mindste efter samme Maalestok, og jeg maa meget fraraade, at de Tilskud, der ydes de private Skoler, bliver dem i den Grad berøvet, at deres Eksistens umuliggøres.

Og det maa jeg netop gøre bl. a. af rent finansielle Grunde, af Hensyn til Statens Budget, idet Forholdet jo ellers blot vilde